

ادامه از صفحه ۷

جنگ سرد عربستان سعودی وایران

در عوض یک پارلمان، این کشور فقط دارای یک مجلس شوراست. زنان در عربستان سعودی هنوز نمی‌توانند رانندگی کنند و آنها را مجبور می‌کنند که راننده استخدام کنند. از این بدتر آنها باید یک ولی قانونی داشته باشند. اما زنان در عربستان سعودی نسبت به مردان تحصیلات عالی‌تری دارند و امروزه در امور حرفه‌ای که تا اندکی قبل شامل حال زنان نمی‌شد، به پیشرفت‌های مهمی نائل آمده‌اند.

وابستگی به نفت

ساختمانی درست بیرون دروازه‌های شهر بندری عربستان سعودی، حده به آسمان می‌رود، آسمان‌خراشی که در سال‌های آینده احتمالاً معروف خواهد شد. برج جده، اولین آسمان خراش در جهان خواهد بود که ارتفاعش بیش از هزار متر (سه هزارو ۲۸۱ فوت) است. مراسم کلنگ‌زنی این طرح سال پیش انجام شده بود و این برج تاکنون حدود ۱۵۰ متر ارتفاع دارد. این سازه بناست تا چهار سال دیگر کامل شود. مهندس طلال المیمن می‌گوید: «ارتفاع غرور است، این آسمان خراش نماد جایگاه سلطان‌نشین در جهان است. مدیر و رهبر پروژه شاهزاده الولید بن طلال، پسر برادر سلطان و ثروتمندترین مرد در خاورمیانه است. سلطان‌نشین عربستان دلایلی کافی برای خودکفایبودن دارد. او می‌گوید: «ما مکه و مدینه را داریم، ما نفت داریم و همه جهان به حال ما غیبه می‌خورد». عربستان سعودی هنوز می‌تواند با میلیاردها دلار درآمدهای نفتی که در طول یک دهه شکوفایی بازار نفت به دست آورده زندگی کند. اما این شکوفایی اکنون خاتمه و قیمت نفت کاهش یافته‌است. در همین حال کشور درگیر دخالت نظامی پرهزینه‌ای در یمن شده است. عربستان سعودی همچنین تعدداً نفت را بیش از تقاضا تولید می‌کند تا قیمت‌ها پایین بماند و باعث صدمه‌زدن به اقتصاد ایران شود. این امر برای عربستان هم ارزان نیست. عربستان در سال ۲۰۱۵ معادل ۱۰۰ میلیارد دلار کسری بودجه داشت. اگر وضعیت تغییر نکند انتظار می‌رود که در طول پنج سال کشور ذخایر ارزی خود را به تدریج مصرف کند و از آن بکاهد. حتی اگر قیمت نفت بار دیگر بالا برود ذخایر عربستان سعودی به اندازه ذخایر رقیبش، ایران، محدود خواهد بود. هر دو کشور کاملاً گاه‌گند که وابستگی‌شان به منابع کافی یک مشکل دائمی است. هر دو کشور مشکلات بسیار مشابهی با هم دارند. تلاش در این راستا شامل یک برنامه نوسازی است که خود ابتکارعمل‌هایی در دستگاه اداری، اقتصاد دولتی و حتی فروش بخشی از شرکت آرامکو را نیز دربر دارد. چه کسی بلندتر و سریع‌تر می‌سازد؟ چه کسی مدرن‌تر است؟ حتی ساخت‌وساز در هر دو کشور مانند یک مسابقه رقابتی به نظر می‌رسد. در شمال تهران بزرگ‌ترین هتل ایران بر روی شیب‌های سنگی کوه‌های البرز در حال ساخته‌شدن است. برای آغاز ساخت‌وساز، کارگران باید یک سوراخ عمیق غول‌آسا به عمق ۷۵ متر در سنگ‌ها حفر می‌کردند. ساختن حدود ۱۲۵ هتل چهار و پنج ستاره در حال‌حاضر برنامه‌ریزی شده‌است. غرب عادت کرده‌است به خاورمیانه به‌عنوان حوزه‌ای در بحران فرآینده در سیاست جهانی نگاه کند. حوزه‌ای که در آن فائاتیسم و پارانویا بر سازش و عقل پیروز می‌شود. اما منازعه بین عربستان سعودی و ایران فقط مشکل از فتائیک‌ها نیست، البته صداهای خطیرتری وجود دارد، صداهایی که غرب می‌تواند آنها را به جای عقب‌نشینی از منطقه تقویت کند. غرب نباید از میان این کشورها در جست‌وجوی یک شریک منفرد یکی را انتخاب کند. ایالات متحده مدت‌هاست از نفتی که از خاورمیانه می‌گیرد نفع برده و با سیاست در این منطقه اعمال نفوذ کرده‌است. اگر پس از مأموریت‌های شکست‌خورده در افغانستان و عراق، ایالات متحده اکنون ترجیح دهد که این منطقه را به حال خود رها کند، احتمالاً دچار اشتباه شده زیرا این کار (ترک منطقه) نوعی خلأ بر جای می‌گذارد که باید پر شود، مانند خلأیی که اخیراً روسیه از آن در سوریه استفاده کرد. این امر مسئله‌ای اجباری است که واشنگتن باید سریعاً برای بهینه‌سازی روابط به‌سنگلایخ افتاده‌اش با عربستان سعودی اقدام کند. بر حل مسائل و مشکلاتی مانند منازعه سوریه، غرب نیازمند ارتقای مذاکرات مستقیم بین ایران و عربستان سعودی است. برای اعمال فشار بر نخبگان در هر دو کشور اروپا دو ابزار قدرتمند در اختیار دارد.

آیا نشانه‌هایی از امید وجود دارد

پرچم جمهوری اسلامی هنوز بر بالای پنجره‌های درهم‌شکسته سفارت رهاشده ایران در ریاض در اهتزاز است. در تهران، خیابان جلوی سفارت عربستان سعودی به وسیله رابندهای فولادی بسته است. لکه‌های دود حاصل از انفجار کوکتل مولوتوف‌ها را که در ماه ژانویه تظاهرکنندگان ایرانی به سوی سفارت سعودی‌ها پرتاب کردند هنوز می‌توان بر پرده‌های سپیدرنگ مشاهده کرد. مقامات شهری نام خیابانی را که به سوی سفارت عربستان می‌رود بار دیگر تغییر داده‌اند. اکنون نام این خیابان، خیابان شهید النمر است. به نظر نمی‌رسد نه عربستان سعودی و نه ایران در این روزها آماده آغاز مذاکره با طرف مقابل باشند و اکنون انتظار می‌رود که دولت سوئیس برای میانجی‌گری قدم پیش بگذارد. پس از ۳۰ سال که سوئیس‌ها پیام‌های ایران و ایالات متحده را به این دو دولت رسانده‌اند، دیپلمات‌های سوئیس‌ی اکنون همین نقش را بین ریاض و تهران ایفا کنند. پس از توافق هسته‌ای برای مدت کوتاهی به نظر می‌رسید که سوئیس مهم‌ترین کار خود را به انجام رسانده‌است. اما اکنون شاید بیش از هر زمان دیگری به آنها نیاز باشد.

politics@sharghdaily.ir

ناگفته‌های شرمن از مذاکرات هسته‌ای

عکس: AP

منظور شرمن چه بود؟

شرق: وندی شرمن، معاون سابق وزیر خارجه آمریکا، در نشست اخیر در اندیشکده بکر دانشگاه رایس، در مورد توافق هسته‌ای با ایران سخن گفت. در این سخنان شرمن به سلاحی اشاره می‌کند؛ او می‌گوید: ما می‌توانیم دست به اقدام نظامی بزنیم، ایالات متحده سلاحی را به کار گرفته، برای آن هزینه کرده و آن را ساخته که می‌تواند به داخل تأسیسات ایران نفوذ کند. این مسئله در رسانه‌ها علنی شده و ایران هم از این مسئله مطلع است.منظور شرمن از این سلاح، همان ویروس استاکس‌نت است، ویروسی که توانست در دوره‌ای در کار تأسیسات هسته‌ای ایران اخلال ایجاد کند. اما استاکس‌نت بر چه اساسی ساخته شد؟چند ماه پیش مستندی بر همین اساس در جشنواره برلینانه اکران شد. مستند «روزهای صفر» ساخته الکس گینبی به جنگی سایبری اشاره می‌کند که هدف آن تخریب برنامه اتمی ایران بوده است. در این مستند ادعا می‌شود که بازید محمود احمدی‌نژاد، رئیس‌جمهور پیشین ایران، از تأسیسات اتمی نظنز اطلاعات مهمی را درباره سانتیفیوژها، سیستم کامپیوتری نظارت بر مرکز نظنز و همچنین کارشناسان اتمی ایران در اختیار سرویس‌های امنیتی آمریکا و اسرائیل قرار داد. در این مستند به ترور کارشناسان اتمی و احتمال نقض اسرائیل در این ترورها هم اشاره می‌شود.در بخشی از فیلم گفته می‌شود در یکی از برنامه‌های خبری که صداسویمیا پخش کرد و مربوط به سفر احمدی‌نژاد به نظنز و بازدید او از تأسیسات هسته‌ای بود، دوربین صداسویمیا از مانیتوری فیلم‌برداری می‌کند که آن تصویر، اطلاعات بسیار مهمی در مورد برنامه‌ای که سانتیفیوژهای ایران و نحوه چینش آنها به کسانی می‌دهد که استاکس‌نت را طراحی می‌کردند. در این مستند برخی کارشناسان امنیتی و برنامه‌نویسان کامپیوتری مدعی می‌شوند که ساخت این ویروس تنها در توانایی کشورهای نیرومند با امکانات گسترده مالی و فنی است.این مستند با لحنی انتقادی به موضوع حملات سایبری در دنیا پرداخته است. در این مستند با برخی از مقام‌های پیشین آمریکا و اسرائیل از جمله مایکل هیدن، رئیس پیشین آژانس امنیت ملی آمریکا، و یوال اشتاینیتر، وزیر اطلاعات پیشین رژیم اسرائیل، گفت‌وگو شده‌است. همچنین برخی از مشاوران امنیتی پیشین و فعلی دولت آمریکا حاضر به همکاری با این مستند شده‌اند.

خانواده‌های دیپلمات‌ها بپرسید - سراغ رئیسشان را می‌گرفتند، با توجیهاتی مانند اینکه «مریض شده یا پیش والدینش یا خانواده‌اش رفته» مواجه می‌شدند. به گفته وی «در مذاکرات عمان و بعدا در حاشیه نشست مجمع عمومی سازمان ملل، طرفین به سندی چهارصفحه‌ای دست یافتند که جای خالی‌های زیادی در آن وجود داشت، اما کلیت آن این بود که ایران در برابر «رفع جزئی تحریم‌ها» برنامه هسته‌ای خود را در همان سطح نگه داشته یا حتی به عقب بازمی‌گرداند. در زمان لازم برای مذاکره بر سر توافق جامع به دست آید. او افزود: «آن سند چهارصفحه‌ای برنامه اقدام مشترک (توافق موقت ژنو) بود. وقتی این سند را به میان اعضای ۵+۱ بردیم، شرکای ما از اینکه فهمیدند مذاکراتی در جریان بوده، جا خوردند. این به آن معنی نبود که این مسئله‌ها غرور و احساس ارزش آنها را خدشه‌دار نکرد. همکاران اروپایی ما رنجیدند».

فرانسه توافق را به هم زد

به گفته شرمن، بعدا در اولین جلسه مذاکرات رسمی که تحت پوشش رسانه‌ها برگزار شد، همه بسیار خوش‌بین بودند، اما درنهایت «نگرانی‌های دقیق پایانی به‌ویژه از سوی فرانسه» موجب شد تا همه دست‌خالی به خانه بازگردند. او افزود: «در ادامه مذاکرات، همه ازجمله ایران می‌دانستند هدف چیست؛ اینکه برنامه ایران هرگز نظامی نشود». شرمن ادامه داد: «در طول دو سال مذاکره بعد از توافق موقت هسته‌ای، ایران به تعهدات خود در برنامه اقدام مشترک پایبند ماند و همین امر اعتمادسازی لازم برای توافق نهایی را ایجاد کرد».

تأثیر روابط شخصی

شرمن درادامه به سوابق تحصیلی ظرفیت در آمریکا و ادامه مذاکرات به زبان انگلیسی اشاره کرد و گفت: «کری در طول مذاکرات بر تأثیرات ایجاد رابطه شخصی با طرف مقابل واقف بود، در سطح کارشناسان هم بین هر دو طرف روابط شخصی شکل گرفت». او به‌عنوان نمونه به «ارنست مونیز»، وزیر انرژی آمریکا و علی‌اکبر صالحی، رئیس سازمان انرژی اتمی، که هر دو فارغ‌التحصیل دانشگاه «ام‌آی‌تی» هستند اشاره کرد.

شرمن درادامه در پاسخ به این سؤال که آیا مورد مشخصی بوده که به واسطه روابط شخصی طرفین حل شود، از بیان جزئیات خودداری کرد، اما گفت: «موارد زیادی رخ داد که وضعیت دشواری پیش می‌آمد و جان کری به اتاق ظرفیت می‌رفت یا وزیر ظرفیت به اتاق او می‌رفت و آنها این مسئله را با هم در میان می‌گذاشتند، یکی از این موارد (جدال لفظی کری و ظرفیت) به رسانه‌ها هم کشیده شده». وی افزود: «اینکه وزیر کری را به چنین وضعی (عصبانیت) برسانید، کار ساده‌ای نیست، چون او انسان بسیار صبور و بخشنده‌ای است. آن زمان در ناهارخوری ساختمان در وین بودیم که من ناگهان از پشت دیوار صدای دادوفریاد شنیدم، چراکه آنها در صورت لزوم سر هم فریاد هم می‌زدند. آنها‌یی که آقای ظرفیت را شناسند، می‌دانند او خیلی خوب فریاد می‌زند و بسیار احساسی است. تصور می‌کنم آن رابطه شخصی کاملاً مورد نیاز بود».

سیاست

کوتاه دیپلماسی

جابری انصاری:

عربستان مسئول بستن راه حجاج ایرانی است

● **ایرنا:** سخنگوی وزارت امور خارجه صدور روادید و حمل‌ونقل زائران ایرانی بیت‌الله الحرام را از مسائل مورد اختلاف با عربستان سعودی بیان کرد و گفت: اگر درباره اینها توافق ایجاد نشود عربستان مسئول بستن راه اعزام حجاج ایرانی خواهد بود.

وزارت خارجه آمریکا:

تحويل اس-۳۰۰ خلاف برجام نیست

● **ایسنا:** الزیات تردود رئیس دفتر مطبوعاتی وزارت امور خارجه آمریکا در نشست خبری روز سه‌شنبه خود در پاسخ به سؤالی درباره مراحل تحويل سامانه دفاعی موشکی اس-۳۰۰ از روسیه به ایران گفت، ما به روشنی مخالفت خود را با هرگونه فروش اس-۳۰۰ به این کشور اعلام کرده‌ایم اما این کار خلاف برنامه جامع اقدام مشترک (برجام) یا قطع‌نامه ۲۲۳۱ شورای امنیت سازمان ملل نیست.

رئیس‌جمهور کرواسی هفته آینده در تهران

● **ایسنا:** کولیندا گرابار کیتارویچ رئیس‌جمهوری کرواسی هفته آینده به همراه یک هیأت اقتصادی بزرگ با هدایت اتاق بازرگانی این کشور به ایران سفر می‌کند. یک پایگاه خبری کرواسی با بیان این مطلب نوشت: پس از لغو تحریم‌ها، کرواسی به دنبال توسعه همکاری‌های اقتصادی خود با ایران است.

واکنش کویت به اعتراض وزارت خارجه ایران

● **فارس:** کویت به احضار کاردار این کشور توسط وزارت خارجه ایران که پس از برگزاری نشست‌ی ضد ایرانی انجام شد، واکنش نشان داد.یک منبع دیپلماتیک کویتی که نامش فاش نشده، مدعی شد: «اتهامات ایران هیچ پایه و اساسی ندارد، کویت هیچ جنبش تجزیه‌طلبی را حمایت نمی‌کند و از طریق کانال‌های دیپلماتیک به اعتراض تهران پاسخ خواهد داد».دوشنبه گذشته متعاقب برگزاری نشست، تنی چند از عناصر ضدانقلاب مرتبط با بیگانگان در کویت، کاردار این کشور به وزارت امور خارجه احضار شد.

جشن بیست و پنج سالگه محک

کنسرت گروه کامکارها (شادمانه‌ها)

۶ خرداد ۹۵ – تالار وحدت

فروش بلیط 84200.ir

کلیه عواید حاصل از فروش بلیط به مؤسسه محک اهدا می شود.

۰۲۱-۲۳۵۴۰

۰۲۳۵۴۰۰۷۲×

شماره حساب بانک پارسیان: ۰۴۴۴۴۹-۸۱۰۳-۱۲۰

شماره کارت: ۰۵۹۰-۰۹۹۵۰-۹۹۱۱-۶۰۳۷

از اینکه به ما کمک می کنید، سپاسگزاریم.

محک

مؤسسه خیر به حمایت از کودکان مبتلا به سرطان

mahak-charity.org